

Svenska med barnsång

SVENSKA MED BARNSÅNG

Detta är ett inspirationsmaterial med tio olika teman att använda i en studiecirkel. Studiecirkeln syftar till att utveckla sin svenska bland annat med hjälp av sång och musik i en aktivitet där mindre barn också deltar. Studiecirkeln är anpassad för att kunna ingå i det särskilda uppdraget "Svenska för föräldralediga".

Varje tema består av:

- ◇ En sammanfattning av vad deltagarna arbetar med inom sagda tema, tex samtal eller att formulera texter.
- ◇ Övningar/samtalsfrågor/ordkunskap
- ◇ Förslag på barnsånger eller ramsor som passar till temat samt Youtubelänkar till sångerna.
- ◇ Övningsblad till deltagarna.

Det går att använda materialet som det är i sin helhet eller plocka ihop teman som passar gruppen och anpassa antalet träffar för er studiecirkel. Det går också att anpassa övningar efter deltagarnas svenskanivå, behov och förutsättningar. Materialet är skapat för en studiecirkel för föräldrar där även små barn deltar, men går med fördel att anpassa genom att lägga till mer teoretiska pass enbart för föräldrarna.

Aktiviteter är uppdelade i två huvuddelar. En del som bygger på musik, ramsor och lek där barnen har en viktig roll, och en del som mer handlar om samtalsövningar och vissa skriftliga övningar för de vuxna. Dessa kan göras i en "fikaliknande" situation där barnen får mellanmål eller leker under tiden de vuxna pratar. Har man möjlighet kan man också använda sig av barnvakt för de lite större barnen under den mer "pratorienterade" delen av passet.

I detta cirkelupplägg tränar deltagarna på

- ◇ Hörförståelse, uttal och ny ordkunskap genom sångerna
- ◇ Att formulera skriftlig text
- ◇ Att utveckla sin muntliga svenska genom samtal och intervjuövningar.

Inled gärna varje träff med ett repetitionspass där ni till exempel sjunger förra veckans sång och repeterar glosor och fraser. Utgå förslagsvis från övningsbladet och gå igenom det.

Detta material kan med fördel kombineras med "Svenska inspirationsmaterial" för en mer fördjupad och grundlig svenskacirkel. De teman som materialet bygger på är samma som i "Svenska inspirationsmaterial".

Om möjlighet finns kan man gärna jobba med åldersanpassade rytminstrument som barnen (och de vuxna kan använda). Det är också viktigt att ha en för ändamålet anpassad lokal, till exempel varmt och rent golv med stor rörelsefrihet. I materialet ges ett exempel på en eller flera sånger som passar temat, men man kan givetvis arbeta med andra eller fler sånger.

Man kan tänka sig andra teman som är relevanta för cirkels deltagarna. Använd er gärna av samma struktur som föreslås i denna handledning, eller hitta en annan struktur som passar bra för deltagarna där de kan använda egna erfarenheter o kreativitet.

Av upphovsrättsliga skäl publiceras inte sångtexter och ramsor i materialet. Materialet är framtaget av SVs utvecklingsgrupp för integration våren 2020.

TEMA 1 – PRESENTATION

Förslag på innehåll och upplägg

Inom detta tema tränar deltagarna på att presentera sig själva med hela meningar, att ställa och svara på enklare frågor samt på att lyssna och återberätta vad någon annan har sagt. Vid detta tema kan ni också träna på alfabetet. Uttal, vokaler, konsonanter samt gemener och versaler. Dela gärna ut övningsbladet till deltagarna och fyll i det under eller efter träffen.

Presentationsövning

Syftet med övningen är att lära känna varandra i gruppen och att träna på att presentera sig och att ställa och svara på vanliga frågor. Sitt gärna i en cirkel och dela in deltagarna två och två och ställ frågorna till varandra. Ni kan utveckla övningen genom att lägga till fler frågor. Avsluta övningen genom att deltagarna presenterar sig själva samt tränar på att återberätta något inför gruppen som de tagit reda på under övningen.

Vad heter du?

Hur gammal är du?

Vad heter ditt barn?

Hur gammalt är ditt barn?

Var bor ni?

Vad tycker du om att göra?

Jag heter Marjam.

Jag är 35 år gammal.

Mitt barn heter Sara

Mitt barn är 4 år gammalt.

Vi bor i Malmö

Jag tycker om att dansa och sjunga

Alfabetet, övning

Ledaren säger en bokstav som deltagarna ljudar och sedan skriver ned. Även deltagarna kan säga bokstäver som de andra deltagarna skriver ned.

Samtalsfrågor—Träna på att bokstavera

Hur stavas ditt namn?

Hur stavas ditt barns namn?

Lek

Genomför gärna en namnlek där man också tränar på att presentera sig och lär känna varandra bättre i gruppen. Gör en lek där de små barnen kan inkluderas på olika sätt.

Sång

Den sång som vi använder i temat är en hälsningssång som ofta används inom förskolan. Gå igenom sångtexten och vad den handlar om. Skriv upp svåra ord och gör en ordlista. Sjung tillsammans. Använd instrument eller klappa takten. Läs gärna texten en gång efter att ni sjungit och klappa takten för att få in rätt språkmelodi och rätt uttal av orden.

I sången lyfts vilka personer som är här - närvarande på plats. Prata gärna om begreppen här och där och hur man uttrycker närvaro och frånvaro på olika sätt.

Namnsång/samlingssång

<https://www.youtube.com/watch?v=Ed-ezldQ578>

Ramsor

Välj gärna ut en bokstavsramsa som gruppen leker med på olika sätt tillsammans med barnen. Man kan tex arbeta med några ramsor där alla orden börjar på en bokstav, tex "Bagare Bengtsson bakar bara brända bullar". Hitta gärna på rörelser till ramsan tillsammans med föräldrarna. Träna på uttalet, tex kan man göra en ramsa med B och en med P för att träna på skillnaden i uttal.

TEMA 2 – FAMILJEN

Förslag på innehåll och upplägg

Under tema "familj" lär sig deltagarna nya ord och uttryck kring temat. Gå igenom possessiva pronomen och personliga pronomen. Arbeta med siffror både muntligt och skriftligt, vad de heter, hur de uttalas och hur de skrivs på svenska. Dela gärna ut övningsbladet och fyll i det under träffen. Gör en repetitionsrunda från förra temat. Deltagarna berättar vad de heter och tillsammans bokstaverar ni namnet tillsammans och sjung gärna namnsången igen.

Prata om familjen

Samtala i gruppen kring temat familj. Arbeta med några ord i taget:

Mamma, pappa, barn, syskon, syster, bror, lillebror, lillasyster, mormor, morfar, farmor, farfar, moster, faster, farbror, kusin, kusinbarn.

Skriv upp orden och uttala dem tillsammans i gruppen.

Dela ut övningsbladet och låt deltagarna fylla i övningen om familj. Gör sedan en runda där deltagarna får berätta något om sin familj.

Exempel: Jag har tre barn. De heter Sara, Ali och Nour.

Siffror

Gå igenom siffrorna tillsammans. Träna på att uttala dem tillsammans.

Samtalsfrågor och skrivövningar

Hur gammal är du?

Hur gammalt är ditt barn?

Träna på att säga ditt telefonnummer.

Sång

Gå igenom sångtexten. Skriv upp svåra ord och gör en ordlista. Prata om vad sången handlar om. Gör rörelser till och sjung tillsammans.

Jag har en gammal faster

https://www.youtube.com/watch?v=-AHTvJN8_zY

En elefant balanserade

<https://www.youtube.com/watch?v=niStWrz3SdA>

Baby haj (Bolibompa baby)

<https://www.youtube.com/watch?v=dweZgYMSnHQ>

Lekar

I sången om faster Ingeborg tas ordet "härma" upp. Gå igenom vad det betyder och gör gärna en lek på temat, tex "Följ John". Anpassa leken efter barnens ålder. För att samtidigt träna svenska kan den som är John inte bara visa sin rörelse utan också med ord berätta vad hen gör. Avsluta gärna med att deltagarna får återberätta sina rörelser i gruppen och då träna på att böja verb i dåtid. "Vi klappar händerna, Jag klappade händerna".

Ramsa

Välj gärna ut en sifferamsa som gruppen leker med på olika sätt tillsammans med barnen, tex "Fem fina fåglar satt på en gren". Hitta gärna på rörelser till ramsan tillsammans med föräldrarna.

TEMA 3 - KROPPEN

Förslag på innehåll och upplägg

Under detta tema arbetar vi med kroppsdelar och rörelser, samt att bygga ihop meningar med nya ord. Gå igenom en och ett och vad bestämd och obestämd form är. Dela ut övningsbladet och fyll i det under eller efter träffen.

Övning kroppen

Peka på kroppsdelarna och säg vad de heter. Gå igenom singular och plural samt en och ett.

Huvud/ansikte

Ett öga (ögon)
Ett öra (öron)
En näsa
En mun
En panna
En kind (kinder)
En haka

En hand (händer)

Ett finger (fingrar)
En tumme
Ett pekfinger
Ett långfinger
Ett ringfinger
Ett lillfinger

En mage
En höft
En navel
Ett bröst
En rumpa
En ljumske
En rygg

En nacke
En hals
En mage
En arm (armar)
En armbåge
Ett armveck

Ett ben
Ett knä
Ett knäveck
En vrist
En fot (fötter)
En tå (tår)

En vad (vader)
Ett lår
En häl
En höft

Lek

Gå igenom vad olika rörelser heter tex. Springa, gå, vinka osv. Skriv upp hur de stavas. Gör en övningslek där ledare och/eller deltagarna säger en uppmaning till gruppen som svarar med att göra rörelsen.

Vifta med handen, blinka med dina ögon osv. Välj gärna rörelser som föräldrarna gör tillsammans med barnen

Sång

Gå igenom sångtexten. Skriv upp svåra ord och gör en ordlista. Prata om vad texten handlar om. Gör rörelserna till sången och sjung tillsammans. Har deltagarna främst bebisar kan man göra en variant av rörelserna där föräldrarna klappar på sina barn istället för på sig själva (på ett försiktigt sätt förstås).

Huvud, axlar, knä och tå

<https://www.youtube.com/watch?v=vjKDws9M5ZA>

Vipp-på-rumpan-affärn

<https://www.youtube.com/watch?v=b3stcatZvo4>

Honki-tonk

<https://www.youtube.com/watch?v=K-wiONj2hnA>

Ramsa

Gå igenom texten och vad den handlar om. Läs den högt och peka på de olika kroppsdelarna i ramsan.

Vad ska vi göra? Av Lennart Hellsing

TEMA 4 - FÄRGER

Förslag på innehåll och upplägg

Under detta tema lär deltagarna sig om färger, hur de stavas och uttalas. Ni kan också arbeta med temat kläder under träffen. Öva på vad olika klädesplagg heter och på vilken kroppsdel de sitter på. Det blir en repetition av tema 3 "Om kroppen". Gå igenom substantiv och adjektiv.

Dela ut övningsbladet till deltagarna och ha det som stöd under träffen. Fyll i det under eller efter träffen.

Färger

Dela ut övningsbladet till deltagarna. Gå igenom vad olika färger heter, hur de uttalas och stavas, visa tex på olika färger eller föremål med olika färger och gå igenom vad de heter, hur orden uttalas och stavas.

Blå, röd, grön, turkos, gul, orange, lila, rosa, svart, vit, grå, brun, beige.
Fyll på med fler färger.

Övning

Ledaren/deltagarna pekar på olika saker i lokalen och deltagarna berättar vilken färg saken har.

Kläder

Gå igenom vad olika klädesplagg heter, hur de uttalas och stavas.

Trosa, kalsong, bh, topp, tröja, tjocktröja, kofta, t-shirt, skjorta, blus, byxa, skjorta, tights, klänning, kjol, strumpor, strumpbyxa, jacka, kappa, rock, overall, skor, stövel, hatt, mössa.

Fyll på med fler klädesplagg.

Lyssna på sången om kläder för att träna på uttal tillsammans:

<https://www.youtube.com/watch?v=skIiVRprVSA>

Övning

Gå en runda och be deltagarna beskriva något de eller deras barn har på sig idag och vilken färg kläderna har, samt var på kroppen klädesplagget sitter. Öva på en och ett och bestämd och obestämd form.

Exempel: Sara har en röd mössa. Mössan sitter på huvudet.

Sång

Gå igenom sångtexten och prata om vad sången handlar om. Skriv upp svåra ord och gör en ordlista. Gör rörelserna till sången och sjung tillsammans. Klappa gärna takten och träna extra på uttal och röstmelodi.

Mitt hatt den har tre kanter

<https://www.youtube.com/watch?v=ZPN73OahNxs>

Jag har en gammal faster (Repetition)

https://www.youtube.com/watch?v=-AHtvJN8_zY

Färg

<https://www.youtube.com/watch?v=8ECx9ACO9fs>

TEMA 5 – MAT

Förslag på innehåll och upplägg

Under detta tema arbetar gruppen med mat och dryck. Vi går igenom olika ord, framför allt substantiv och verb. Träna på uttal och stavning. Dela ut övningsbladet till deltagarna och fyll i det under eller efter träffen.

Övning: Gå igenom de olika kategorierna här nedan och visa bilder eller ta med riktiga exempel och visa upp. Träna på vad de olika sakerna heter, hur de uttalas och stavas. Repetera gärna föregående tema genom att prata om vilken färg sakerna har och vad orden heter i bestämd och obestämd form i singular och plural.

Matvaror (ex. grönsaker, frukter, torr varor, mejeriprodukter, köttprodukter, kryddor mm)
Äpple, mjöl, fisk, kött, filmjolk, bröd, korv. Fyll tillsammans på med fler ord.

Drycker: Vatten, mjölk, välling, saft . Fyll tillsammans på med fler ord.

Saker man gör i köket: Vispa, knåda, skära, skala. Fyll tillsammans på med fler ord.

Hushållsredskap i köket: Spis, visp, kniv, kastrull. Fyll tillsammans på med fler ord.

Maträtter/bakverk: Paj, spagetti med köttfärssås, lasagne. Fyll tillsammans på med fler förslag.

Måltider: Frukost, lunch, mellanmål, middag, fika

Samtalsfrågor

Vad äter ni hemma?

Vilken är er favoriträtt?

Hur lagar ni ...?

Vad använder man för hushållsredskap för att...?

Sång

Gå igenom sångtexten och prata om vad sången handlar om. Skriv upp svåra ord och gör en ordlista. Gör rörelserna till sången och sjung tillsammans.

Baka, baka liten kaka

<https://www.youtube.com/watch?v=eJA03dEaVak>

Blommig falukorv

https://www.youtube.com/watch?v=Snr2_kHLtvE

Extra övning

I sången om falukorven sjunger man att man inte vill ha något annat än falukorv till mat. Titta gärna lite extra på hur man använder ordet "inte" i en mening.

TEMA 6 – MITT HEM

Förslag på innehåll och upplägg.

Inom detta tema arbetar vi med ord och begrepp kring boende och möbler. Vi tränar också på att formulera meningar i tal och skrift. Dela ut övningsbladet till deltagarna och fyll i det under eller efter träffen.

Övning

Gå igenom de olika kategorierna här nedan. Exempelvis visa bilder eller visa riktiga exempel. Träna på vad de olika sakerna heter, hur de uttalas och stavas. Repetera gärna föregående teman genom att prata om färg, om de ska vara en eller ett framför substantiven och bestämd och obestämd form.

Olika boendeformer: Lägenhet, hus, villa, stuga, radhus. Fyll tillsammans på med ord.

Olika rum: Vardagsrum, sovrum, kök, toalett, gästrum, tvättstuga. Fyll tillsammans på med ord.

Möbler: Säng, soffa, bord, stol. Fyll tillsammans på med ord.

Att göra hemma: Tvätta kläder, städa, sova, dammsuga, laga mat, göra läxor, titta på TV.

Övning 1

Arbeta två och två och låt deltagarna berätta för varandra om hur de bor.

Övning 2

Arbeta två och två och låt deltagarna berätta om ett rum där de bor, hur det ser ut och vad de gör i det rummet. Deltagarna kan också ställa fördjupande frågor till varandra.

Exempel: Vilken färg har bordet i ditt kök?

Sång

Gå igenom sångtexten och prata om vad sången handlar om. Skriv upp svåra ord och gör en ordlista. Gör rörelse till sången och sjung tillsammans.

Var bor du lilla råttan

<https://www.youtube.com/watch?v=9aoIq7y8Y7c>

I ett hus i skogens slut

<https://www.youtube.com/watch?v=koLiJkPjaAA>

Ramsa och lek

Visa gärna "skrattramsan" "Det var en gång en liten mus som skulle bygga hus" för gruppen. De som har barn som gillar att bli kittlade kan säga ramsan tillsammans med sina barn.

TEMA 7 – TID

Förslag på innehåll och upplägg

Inom detta tema arbetar vi med tid ur olika perspektiv. Vi tränar på årstider, månader, veckodagar och klockan. Vi arbetar också med vädret och vardagsuttryck kopplade till tid. Dela ut övningsbladet till deltagarna och ha det som underlag vi träffen. Fyll i övningarna under eller efter träffen.

Övning nya ord

Gå igenom årstider, och väder månader och veckodagar, exempelvis genom att visa bilder eller skriva upp orden. Träna på hur de uttalas och stavas. Repetera siffror och lägg till ordningstalen. Gå igenom klockan och hur man säger olika klockslag.

Övning samtal

Samtala två och två eller gemensamt om de olika kategorierna.

Exempel

Vilket datum fyller du år? När fyller ditt/dina barn år?

Vilken är din favoritmånad?

Beskriv vad det brukar vara för väder under de olika årstiderna.

Vilket väder tycker du om/inte om?

Vad är klockan? När brukar du vakna, gå och lägga dig, äta middag osv.

Sång

Gå igenom sångtexten och prata om vad sången handlar om. Skriv upp svåra ord och gör en ordlista. Träna på uttal och sjung tillsammans.

Broder Jakob

<https://www.youtube.com/watch?v=GnV0zAAa5Jc>

Årstider

<https://www.youtube.com/watch?v=MjVSyC0IZM0>

Gesällvisan (veckodagar)

<https://www.youtube.com/watch?v=0-vkUfN85BQ>

TEMA 8 - FRITID

Förslag på upplägg och innehåll.

Inom detta tema arbetar vi med ord och uttryck som hör samman med fritid på olika sätt. Vi tränar också på att ställa och svara på frågor. Man kan också träna på att böja verb i dåtid och framtid. Dela ut övningsbladet till deltagarna och fyll i det under eller efter träffen.

Övning

Samtala i gruppen om begreppet fritid. Vad tycker deltagarna om att göra på sin fritid? Skriv gärna upp deras förslag. Repetera gärna ord som ni tidigare pratat om i tidigare teman om familj, mat, hemmet och tid.

Exempel: Träna, sporta, umgås med familj och vänner, laga mat, spela spel, titta på film, leka i parken osv.

Intervjuövning

Syftet med övningen är att träna på att ställa och svara på frågor. Sitt gärna i en cirkel och dela in deltagarna två och två och ställ frågorna till varandra om deras fritid. Använd gärna frågeorden, när, var, hur, vilket/vilka/vilken. Övningen kan med fördel göras runt fikabordet samtidigt som barnet får ett litet mellanmål (beroende på ålder).

Exempel: När brukar du spela fotboll? Hur många är ni som spelar fotboll?

Avsluta övningen genom att deltagarna tränar på att återberätta något inför gruppen som de tagit reda på under övningen.

Viskleken

Syftet med övningen är att träna på att uttala, lyssna och återberätta vad någon annan har sagt. Börja med att sätta er i en cirkel. Någon i gruppen eller ledaren får uppdraget att komma på ett ord eller kort mening kring temat fritid. Denna person börjar leken genom att visa ordet/meningen till personen som de sitter intill. Denne viskar i sin tur vidare det den hörde till nästa person. Viskningen går varvet runt i gruppen och den som är sist på tur berättar vad den hörde.

Sång

Gå igenom sångtexten och prata om vad den handlar om. Skriv upp svåra ord och gör en ordlista. Gör rörelserna till och sjung tillsammans.

Björnen sover

<https://www.youtube.com/watch?v=SnIDE9EJeV0>

TEMA 9 – JOBB

Förslag på innehåll och upplägg

Under detta tema arbetar vi med begreppet jobb. Vi fortsätter att utöka ordförrådet, framför allt med nya substantiv och verb. Vi tränar på vad olika yrken heter och att berätta om aktiviteter (tex vad en person gör på sitt jobb) och att återberätta.

Dela ut övningsbladet till deltagarna och fyll i det under eller efter träffen.

Övning

Gå igenom de olika kategorierna här nedan. Till exempel visa bilder och träna på vad det heter, hur de uttalas och stavas. Repetera gärna moment från föregående teman tex. En eller ett.

Yrke :Barnmorska, snickare, målare, lärare, lokalvårdare. Fyll tillsammans på med fler yrken.

Arbetsplats: Sjukhus, verkstad, skola, universitet. Fyll tillsammans på med ord på arbetsplatser.

Arbetsuppgift: Vårda, bygga, undervisa, läxor, städa. Fyll tillsammans på med olika arbetsuppgifter.

Övning

Tilldela alla deltagare ett yrke. Låt deltagarna beskriva yrket genom att berätta om arbetsuppgifter och arbetsplats. De andra deltagarna gissar vilket yrket är. Deltagarna som gissar kan också ställa frågor till den som berättar med hjälp av olika frågeord, när, var, hur, för att lista ut vilket yrket är.

Exempel: Jag arbetar på en skola med att undervisa elever.

Sång

Gå igenom sångtexten och prata om vad sången handlar om. Skriv upp svåra ord och gör en ordlista. Gör rörelserna till och sjung tillsammans. Repetera gärna några tidigare sånger tex "Vipp på rumpen affär" sången om färger som också tar upp olika yrken.

Prästens lilla kråka

https://www.youtube.com/watch?v=D9_0zl_aJgo

TEMA 10 – BARN OCH SKOLA

Förslag på upplägg och innehåll

Inom detta tema arbetar vi med ord och begrepp som har med barn och skola att göra. Gruppen arbetar med ord för känslor, hur man böjer adjektiv och att med att berätta och beskriva. Repetera ord och fraser från tidigare tema om tex. Kroppen, fritid, hem och mat. Dela ut övningsbladet till deltagarna och fyll i det under eller efter träffen.

Öyning

Gå igenom de olika kategorierna här nedan. Exempelvis visa bilder och träna på vad det heter, hur de uttalas och stavas. Repetera gärna moment från föregående teman tex. en eller ett.

Skola/förskola: Läxa, lärare, förskollärare, idrott, svenska, ämnen, betyg, kompisar, lunch, skolmat. Fyll tillsammans på med ord.

Känslor: Glad, pigg, blyg, ledsen, arg, envis. Fyll tillsammans på med namn på olika känslor.

Samtalsövning

Samtala i gruppen om vad deltagarnas barn tycker om att göra och vad de inte tycker om att göra. Och om vilka känslor barnen visar vid dessa tillfällen. Träna på att bygga meningar.

Exempel: Sara tycker om att leka med sina kompisar. Då är hon för det mest glad och skrattar.

Charader

Skriv ner olika känslouttryck på lappar (använd gärna de ni pratat om tidigare). Dra varsin lapp. Det som står på lappen ska deltagarna visa med kroppsspråk eller gester. De andra i gruppen gissar vad det handlar om.

Sång

Gå igenom sångtexten och prata om vad sången handlar om. Skriv upp svåra ord och gör en ordlista. Gör rörelserna till och sjung tillsammans.

Klappa händerna när du är riktigt glad

<https://www.youtube.com/watch?v=WqhczzLOBRM>